מה הדין: שומר שהמפקיד אמר לו כבדרך אגב "זרוק את החפץ!" – האם פטור מאחריות השמירה?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

שומר שהמפקיד אמר לו כבדרך אגב "זרוק את החפץ" וזרק – חייב לשלם את מלוא דמי החפץ, כי אמירה סתמית אינה פוטרת מחובת השמירה.

הנידון: אדם שהפקיד חפץ יקר ערך אצל חברו לשמירה, ובמהלך השמירה כעס המפקיד ואמר לשומר כבדרך אגב: "נמאס לי מזה, זרוק את החפץ לפח!". השומר הלך וזרק את החפץ, ולאחר מכן תבעו המפקיד לבית הדין לשלם את דמי החפץ – האם השומר פטור מפני ששמע להוראת המפקיד, או שמא חייב בתשלום?

הטעם ההלכתי: ברגע שאדם קיבל חפץ לשמירה, הוא נכנס לגדר "חזקת שמירה". אמירה סתמית של המפקיד שנאמרה בלשון כעס, בבדיחות הדעת או כבדרך אגב ("זרוק את זה"), אינה מפקיעה את חובת השמירה ואינה נחשבת כמחילה או כהפקר מפורש. היה על השומר לשאול את המפקיד ביישוב הדעת: "אם אני זורק, האם אתה פוטר אותי מפורשות מאחריות השמירה?". כיוון שלא בירר זאת וזרק את החפץ מדעת עצמו – נחשב כמזיק בידיים ופושע בשמירתו, וחייב בתשלומין.

(מקורות: שולחן ערוך, חושן משפט, סימן שפ"א סעיף א' ; ש"ך, חושן משפט, סימן רצ"א סעיף קטן ד' ; וקצות החושן, סימן רצ"א).

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/guardian-told-to-throw-the-item/